

1. Мокрієнко В.А., Центи́ло Л.В. Особливості росту і розвитку кукурудзи залежно від строків сівби та густоти стояння рослин. *Наукові доповіді НУБіП України*. Електронне наукове фахове видання. 2011, червень. № 3 (25).
2. Булигін С.Ю., Фатєєв А.І., Демішев Л.Ф., Туровський Ю.Ю. Мікродобрива важливий резерв підвищення урожайності сільськогосподарських культур. *Вісник аграрної науки*. 2000. № 11. С. 13–15.
3. Булигін С. Ю. та ін. Мікроелементи в сільському господарстві. Дніпропетровськ, 2007. 100 с.
4. Санін В., Санін Ю. Особливості позакореневого підживлення мікроелементами. *Пропозиція*. 2012. URL: <http://propozitsiya.com/ua/osoblivostipozakorenevogo-pidzhivlennya-mikroelementami>.
5. Лихочвор В. В., Петриченко В. Ф. Рослинництво. Сучасні інтенсивні технології вирощування основних польових культур. Львів : Українські технології, 2006. С. 271–326.

Вадим АРНАУТ,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **КЛИМИШЕНА Ріта**

кандидат сільськогосподарських наук, доцент,

асистент кафедри рослинництва, селекції та насінництва

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,

м. Кам'янець-Подільський

ПОЛЬОВА СХОЖІСТЬ НАСІННЯ СОРТІВ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ВПЛИВУ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ

Сівба є першим та найбільш відповідальним технологічним процесом, який в значній мірі обумовлює дружність сходів, подальший ріст і розвиток рослин. Як правило, в лісостеповій зоні навесні спостерігаються різкі

коливання температур, внаслідок чого частина висіяного насіння не проростає при лабораторній схожості до 95% і більше [1, 2]. При цьому доведено, що польова схожість насіння є нижча від лабораторної на 20-30%. Саме тому висока польова схожість – одне з найважливіших завдань агротехніки, так як від неї залежить рівень майбутнього врожаю.

За даними вчених [3, 4] стійкий позитивний результат на підвищення польової схожості та виживання озимих культур взимку забезпечує локальне внесення суперфосфату. В окремих дослідях, що були проведені на дерново-підзолистих ґрунтах, після зайнятих парів і пізно зібраних попередників комплексні добрива підвищують польову схожість на 7-9%.

В середньому за 2021-2022 рр. досліджень було проведено оцінку впливу факторів, які вивчались на показники схожості насіння ячменю озимого. Отримані результати свідчать про залежність цих показників від норм внесених мінеральних добрив. Оскільки мінеральні добрива сприяють проростанню насіння та активізації ростових процесів у рослинах ячменю озимого, покращують загальний стан кореневої системи, підвищують ступінь поглинання води, а також макро- і мікроелементів.

Результати досліджень показують, що польова схожість насіння ячменю озимого коливалася та суттєво залежала як від температури ґрунту, так і його вологості в період проростання насіння, а також від системи удобрення. У середньому за 2021-2022 рр. найвища польова схожість у сортів Майбріт (93,0%) та Сейм (92,5%) була на варіантах дослідів, де вносили мінеральні добрива у нормі $N_{90}P_{60}K_{60}$, що більше порівняно з ділянками контролю на 3,5% і 3,0%. Кількість рослин ячменю озимого у фазі повних сходів залежно від сорту коливалась в межах 350-363 шт./м² та не істотно різнилася за варіантами дослідів.

Отже встановлено, що на польову схожість насіння сортів ячменю озимого мінеральні добрива впливали позитивно.

Список використаних джерел

1. Сайко В.Ф. Сучасні технології вирощування конкурентоспроможного

зерна. *Збірник наукових праць ННЦ «Інститут землеробства УААН»*. Київ. 2004. С. 26–31.

2. Бузинний М.В. Продуктивність пшениці м'якої озимої за реалізації генетичного потенціалу сортів та елементів технології вирощування у Лісостепу України: дис... канд. с.-г. наук: 06.01.09/ Київ, 2016. 186 с.

3. Ливдане Б.А. Накопление крахмала и белков в созревающих зерновках ячменя при дефиците меди. *Физиолого-биохимическое исследование растений*. Рига: Зинатне. 1978. С. 92–93.

4. Вислободська М., Данилюк В., Бідна Л., Вурдик П. Формування урожайності та якості зерна ярого ячменю залежно від рівня мінерального живлення. *Вісник Львівського нац. аграр. університету. Серія : Агрономія*. 2013. № 17 (1). С. 166–170.

Іван ВАЩУК

здобувач вищої освіти спеціальність 201 “Агрономія”

Науковий керівник: **ТРОФІМОВА Лілія**

магістр хімії, асистент кафедри хімії

Заклад вищої освіти "Подільський державний університет"

м. Кам'янець-Подільський

ВПЛИВ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ НА ВРОЖАЙНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

Господарська діяльність людини часто приводить до забруднення довкілля. Особливу небезпеку становить забруднення важкими металами, адже значна їх частина є надзвичайно токсичною навіть у мінімальних кількостях. Важкі метали не піддаються процесам розкладання, а здатні лише перерозподілятися між природними середовищами. Вони мають властивість концентруватися в живих організмах, викликаючи при цьому різні патології.

До важких металів належать більше ніж 40 металів з атомною масою понад 50 ат. од. Відповідно до класифікації М. Реймерса, важкими металами слід називати